Ner 242. ROK 1841. PIĄTEK 22 PAŹDZIERNIKA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztéry, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Korduli.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Przybysława.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godziną	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
	6	27" 5' 544	† 7° 2	3''' 11	ZPł Zachodni mocny	Pogoda z Chmurami	
20	2	6, 470	† 8, 6	1, 15	,, mocny	Chmury	
	6	6, 845	† 1, 8	0, 03	Zachodni słaby	Pogoda z Chmurami	

Wiadomości krajowe.

— KRAKÓW. —

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 20 do dnia 21 Października.

Heinel Małgorzata, Dowbor Jadwiga ob., Wojciechowska Franciszka, Wirzbicki Ludwik ob., z Polski; — Łoziński Władysław ob., Wiewiorowski Ignacy, Zdanowska Józefa ob., Nidecki Alojzy ob., z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Łoniewski Karol ob., Wentzel Józef, Strzyzowski Tomasz ob., Bzowska Maryanna ob., Sumlicki Franciszek, Ochabowicz Stefan, do Polski; — Lubomirski Jerzy xiążę, Stokmann Franciszek, Lipowski Konstanty ob., Richter, do Galicyi; — Schebest, Thrun, do Pruss.

Dziś przejeżdżający, tędy szesnastoletni wirtuoz na słomianéj harmonice, Henryk Spira, pierwszy raz wystąpi w teatrze. Młodzieniec ten, przed dwoma już laty, okrył się sławą w Wiedniu. Mamy pod ręka jeden z dzienników literackich tamtejszych, w którym ten utalentowany następca Guzikowa, nznany jest artystą nadzwyczajnych zdolności. Publiczność Wiedeńska przyjmowała go z niezwykłem uniesieniem. Po każdéj odegranéj przez niego sztuce, przywoływany bywał kilkakrotnie i grzmiącemi oklaskami uwieńczany.

Sprostowanie. W gazecie wczorajszéj pod artykułem o teatrze, zamiast: *Donicettego*, powinno być: *Belliniego*.

Wiadomości zagraniczne.

— *Paryż 2 Października.* —

Wszyscy ministrowie udali się dziś z rana do St. Cloud gdzie miała się odbyć narada pod przewodnictwem króla, z powodu kilku depeszy pana St. Aulaire, które wczoraj nadeszły do wydziału spraw zagranicznych. Depesze te mają się tyczeć kwestyi rozbrojeń i sprawy tunetańskiéj.

Akt w przedmiocie prośby o kasacyę wyroku trybunału w Tulle podanéj przez panią Laffarge, złożono już w sądzie kąssacyjnym. P. Saint Laurent radzca przy sądzie kassacyjnym, został mianowany sprawozdawcą.

— *Algier* 21 *Września.* —

Powodem który jeneralnego gubernatora skłonił do postawienia w okolicy La Calle korpusu 3000 ludzi pod rozkazami pułkownika d'Hilliers, jest obecność jednego kiaja beja tunetańskiego na granicy, z małą armiią około 4000 ludzi. Nie można pojąć jakby mógł bej w téj chwili, kiedy bez pomocy Francyi już byłby

blizkim zupełnego upadku, wystąpić z nieprzyjacielską przeciw naszéj władzy algierskiéj demonstracyą. Czyby to miał być pewien rodzaj ustąpienia uczynionego naszym nieprzyjaciołom Anglikom, których musi obawiać się w téj chwili, w któréj wie że oni podburzają sułtana do wyprawy przeciw niemu, albo też czy to dzieje się jedynie dla przyprowadzenia raz już do końca sprzeczki granicznéj trwającéj od wieków między dwoma rejencyami.

W takim razie nie byłoby istotnie potrzeba prowadzić tę sprawę na czele armii. Poprzednie fakta władzy tureckiéj i kształt gruntu muszą wiele przyłożyć się do rozstrzygnienia. Podług zdania krajowców granica znajduje się o 4 — 5 lieu na wschód La Calle i utworzoną jest przez uboczną gałąź Atlasu, który kończy się dopiero w bliskości morza przy Taburym. Ważném jest że samo nazwanie téj góry przemawia za tém twierdzeniem, bo Czibel Abdedah znaczy góra graniczna.

— *Londyn 2 Października.* —

Arsenały okrętowe angielskie uzbrajają ciągle znaczną liczbę okrętów, a mianowicie wojennych paropływów.

Wykonanie projektów kolonizacyi nowéj Zelandyi postępuje teraz bardzo gorliwie. W tych dniach dyrektorowie towarzystwa téj kolonii, dawali wielkie śniadanie w jednéj traktyerni, nad Tamizą, na cześć blizkiego odjazdu około 1000 pierwszych kolonistów, którzy mają założyć osadę Nelson na nowéj Zelandyi. Trzy okręty wyprawy wykwintnie ozdobione stały na kotwicy na przeciwko oberży. W przeprawie zapewniono wychodźcom wszelkie potrzebne wygody. — Wielu młodych ludzi dobrego urodzenia udaje się z tą wyprawą, którą dowodzi kapitan Bolton. Na wspomnioném śniadaniu obecnym był między innemi xiążę Sussex.

— *Dnia 3 Października.* —

Przedmiotem nadzwyczajnéj politycznéj ważności jest w téj chwili nędza panująca w okręgach fabrycznych, która podług wielkiego prawdopodobieństwa coraz bardziéj będzie jeszcze wzrastać. Raporta złożone w izbie niższéj i przy zgromadzeniach publicznych, są niepokojącemi, szczególniéj ponieważ zima jest blizką, biedni wkrótce podwójnie od zimna i głodu cierpieć będą musieli. Pan Steward, członek parlamentu z Szkocyi, oświadczył że w jedném mieście w Szkocyi posiadającém 16 fabryk bawełnianych, cztery tylko są w ruchu. W jednéj petycyi z Paisly czytamy, że tam miały miejsce bankructwa na 700,000 fst., że 650 ojców familii jest bez zatrudnienia, i że 1200 warsztatow tkackich stoi bezczynnie. P. Gebson reprezentant z Manchester, oświadczył, że tamtejsze magazyny przepełnione są towarami, których nikt nie kupuje, że codziennie słychać o nowych wstrzymaniach wypłat i bankructwach, że tysiące ludzi nie ma utrzymania. W okręgu Manchester, dodał on, mieszka przeszło 8000 ludzi którzy nie zarabiają więcéj na dzień jak 15 pensów

Sir Robert Peel odpowiedział, iż bardzo dobrze wie jak wielkim jest niedostatek, ale że przedewszystkiem potrzeba rozważyć powody tego, aby położyć zasadę zaradzenia złemu. Przypisywał on tę nędzę systemowi przesady w fabrykacyach i nieumiarkowanemu wydawaniu papierów bankowych. Przez podane fabrykantom znaczne forszusa, dano rękodzielniom przesadzony popęd, i z tego wypłynęła większa obfitość wyrobów niż ich przedać można.

To są prawdziwe powody obecnego smutnego stanu rzeczy, i nie można spodziewać się aby nowy rząd zaraz mógł temu zaradzić, albo przynajmniéj sposoby zaradzenia podać. Nawet gdyby sir Robert Peel otworzył wolny handel, i bezzwłocznie dozwolił wprowadzać pszenicę po stałém cle 8 szylingów od kwartera, bezpośrednie skutki tego byłyby szkodliwemi dla ubogich, bo teraz przy zmiennéj skali można było przez kilka tygodni wprowadzać zboże za opłatą 1 szylinga.

Sir Robert Peel oświadczył iż niewidzi jakaby mogła być praktyczna korzyść z tego gdyby udzielił cząstkowe wiadomości względem środków które ma przedsięwziąść, żądał aby izba zostawiła mu dostateczny przeciąg czasu do obeznania się z stanem kraju i dojrzałego rozważenia planów które ma przedstawić.

— *Dnia 5 Października.* —

Wczoraj odbył się pod Windsor w obecności królowéj i xięcia Alberta wszelki przegląd z manewrami.

W izbie niższéj pan Fieldon, radykalista, w piątek przy trzeciém odczytaniu bilu w przedmiocie przedłużenia komisyi ubogich, wystąpił raz jeszcze z poprawką żądającą zupełnego odrzucenia bilu, ale ta poprawka została usunięta większością 133 głosów przeciw 18 i bil przeszedł. Wiadomo, że następnie przeszedł już i w izbie wyższéj. W sobotę obie izby odbyły posiedzenia ale nic nie zaszło na nich ważnego. W izbie niższéj kanclerz izby skarbowéj doniósł że już podpisano 3,644,000 fst., na fundusz pa-

pierów skarbowych. To też na wczorajszém posiedzeniu przytoczył hr. Ripon przeciw twierdzeniu lorda Melbourne, iż plany ministeryalne nie udały się, oświadczył bowiem że chociażby nie zebrała się cała summa 5 milionów wprojektowanéj pożyczki, jednakże już dotychczas jest o milion ft. st. więcéj niż potrzeba na pokrycie deficytu. Izba niższa wczoraj nieodbywała posiedzenia ponieważ nie zebrała się dostateczna liczba członków.

W Londynie odbyło się w dniu 30 września zgromadzenie publiczne, w celu naradzenia się nad środkami ku wysłaniu do Syryi zręcznego człowieka, któryby mógł tam jako lekarz i duchowny działać. Prezydent W. Cowper, przedstawiał żywemi farbami smutne położenie tego kraju przy srożących się tam chorobach, albowiem jak zapewniał doktór Greves, w całej Syryi nie ma ani jednego lekarza. Zgromadzenie postanowiło utworzyć towarzystwo lekarskie dla Syryi, i mianowany został komitet, dla doprowadzenia do skutku tego planu.

— Rzym 27 Września. —

Powrót papieża stanowczo ma nastąpić w dniu 6 października. Względem uroczystości jakie mają mieć miejsce za powrotem J. Swiętobliwości dowiadujemy się o następujących szczegółów. osiadacze rzymskiéj Campagna wystawią przy ponte Molle tryumfalną kolumnę, i 6000 ubogich miejskich zasilą, winem, mięsem i chlebem; daléj w każdym z 14 okręgów dwie ubogie dziewczyny będą wyposażonemi. Senat rzymski wieczorem po przybyciu Papieża wspaniale oświetli kapital i w każdéj z 54 parafii dwie panienki wyposaży. Urzędnicy rozmaitych gałęzi administracyi, obok znacznych sum dla ubogich, wyprawią świetne fajerwerki, które będą spalone na Monte Pincio. Senat i liczne korporacye wyjdą przeciw papieżowi, a święte kollegium mając na czele szanownego sędziwego dziekana kardynała Pacca przyjmować go będzie w kościele S. Piotra, gdzie on przy grobie tego apostoła odprawi modlitwę.

— Alexandrya 17 Września. —

(Malta Times). Nowy jeneralny konsul angielski pułkownik Barnett, przesłał vice-królowi następujące pismo:

»Posłany przez Jéj K. Mość królowę angielską jako jeneralny konsul Egiptu, aby mieszkających w tym kraju anglików bronić i nad ich interesami czuwać, chcę wierzyć, że W. Wysokość znajdę zawsze gotową do słuchania słusznych użaleń i wymierzania im sprawiedliwości. W. Wysokość musi być przekonaną, iż Anglia równie życzy, jak z interesem swoim zgodném znajduje, aby Egipt używał pokoju i pomyślności, aby stosunki handlowe które do tak dawnego czasu między dwoma narodami istniały, trwały nadal na słusznych i rzetelnych podstawach, bez wyłącznych dla którego bądź z dwóch krajów przywilejów, owszem aby każdy prowadził handel zgodnie z prawami państwa i traktatami istniejącemi między wysoką portą i królową angielską.«

Mehmed Ali odpowiedział w następujący sposób:

»Mój panie! zawsze szczególnym przedmiotem mojéj uwagi i troskliwości była opieka nad mieszkającemi w Egipcie osobami i ich interesami, jak równie temi którzy po moim kraju podróżują. Mogę przynajmniéj z zadowoleniem wspomnieć, że opinia publiczna oddała mi w tym względzie sprawiedliwość i niezaprzestanę starać się zasługiwać na to i nadal. Trwałość przyjaznego porozumienia między Anglią i portą o ile ja mam w tém udział, będzie zawsze przedmiotem mojéj troskliwości. Uznaję korzyść uświęconego przez istniejące traktaty wolnego handlu. Przyznaję, że wielostronne korzyści jakie z niego wypływają są dla mnie dostatecznym dowodem. Jedynie nakazujące okoliczności skłoniły mię do przyjęcia systemu monopolu i utrzymywania go. Mógłbym okazać konieczność, która mię do tego zmusiła, ale ani tu czas ani miejsce wdawać się w szczegóły tego przedmiotu. Ograniczam się przeto na oświadczeniu, że system podług którego kraj jaki przez długi czas był rządzonym, nie może być od razu zmienionym, bez spowodowania niebezpiecznych wstrząśnień w kraju i spodziewam się, że pan zgodzisz się ze mną, że w podobnych przypadkach, należy przezornie przystępować do dzieła, aby podobna zmiana zwolna mogła, być zaprowadzoną. Jedynem mojém życzeniem jedyną myślą jest, na teraz tylko polepszenie wewnętrznéj administracyi Egiptu i jestem przekonany, że niedaleki rezultat moich usiłowań, postępowanie moje zupełnie usprawiedliwi.

— Rhodus 4 Września. —

(Journal de Smyrne). Nadeszła tu wiadomość że po śmierci obu dowódzców stronnictw, które ludność w Kalymos rozdzielają, trzeci ieszcze członek stronnictwa Jean Sergie został otruty. Panujący na téj wyspie bezrząd przewyższa wszelkie pojęcie, i czyni pobyt tamże dla spokojnych ludzi coraz nieznośniejszym. Podobny stan rzeczy potrzebuje prędkiego zaradzenia, i dla tego posłano dwóch znakomitych mieszkańców do Konstantynopola, z zaleceniem aby zawiadomili sułtana o tamtejszych wypad,

kach, i żądali jego wdania się w tę sprawę, dla zapobieżenia powtarzaniu się podobnych nieporządków. Na innych wyspach należących do zarządu wyspy Rhodus, panuje zupełna spokojność, ale mieszkańcy ciągle jeszcze mało się troszczą o rozkaz paszy, który nie zdaje się być upoważnionym do użycia surowości.

— *New York* 16 *Września.* — W Cincinati w dniu 3 września miała miejsce ważna walka między murzynami i białemi, w której około 3000 ludzi miało udział. Dwaj murzyni i dwaj bieli polegli, około 20 białych poniosło rany.

Podług raportów z Texas, trzéj komisarze mexykańscy przybyli do San Antonio dla układania się względem zawieszenia broni. Inne doniesienia prywatne, mówią o nowém blizkiém zerwaniu między Mexykiem i Texas.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 8023.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI

W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Podaje do publicznéj wiadomości iż w d. 11 listopada b. r. odbędzie się w biórach Wydziału przed południem licytacya *in minus* na dostawę dla żandarmeryi krajowéj na rok 1842:

Owsa korcy . . . . 1226, garncy 5½.
Siana centnarów . . 1569, funtów 50.
Słomy kłoci centnarów 1632, funtów 55.

podjąć się przeto téj dostawy chcący, zaopatrzeni w *vadium* z. p. 1500 na dniu i miejscu oznaczonym stawić się zechcą, gdzie zarazem bliższą wiadomość o warunkach téj dostawy udzieloną mieć będą.

Kraków d. 2 października 1841 r.

Senator Prezydujący,

SZPOR.

(2r.) Referendarz *L. Wolff.*

Nro 855.

SĄD III. INSTANCYI.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu

Podaje do wiadomości, iż pan Franciszek Borelowski uchwałą Senatu Rządzącego z dnia 23 lipca r. b. do L. 4036 mianowany komornikiem sądowym, z przeznaczeniem dlań miasto Chrzanów za miejsce urzędowania, po wykonaniu przysięgi i złożeniu kaucyi prawém wymaganéj, do sprawowania obowiązków komornika sądowego w Okręgu upoważnionym został.

Kraków dnia 19 października 1841 r.

W zastępstwie Prezes Sądu Appel.

MĄKOLSKI.

(1r.) Sekretarz *Syktowski.*

Nro 6420.

TRYBUNAŁ I. INSTANCYI.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Stósownie do zaniesionego przez Antoniego, Jana i Hippolita Zamoyskich żądania w przedmiocie ogłoszenia postępowania spadkowego po śp. Xu Benedykcie Zamoyskim plebanie w Nowej-Górze w roku 1819 zmarłym, Trybunał po wysłuchaniu wniousk u rzędu publicznego, wzywa, wyżéj rzeczonych Antoniego, Jana i Hippolita Zamoyskich, mieniących się być sukcessorami, jak równie i innych prawo do pozostałéj massy mieć mogących, aby w terminie miesięcy trzech poczynając od daty ogłoszenia pierwszego, z stósownemi dowodami do Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa zgłosili się, w przeciwnym bowiem razie takowa skarbowi publicznemu przyznaną będzie.

Kraków dnia 14 września 1841 r.

Zast. Prezesa Sęd. Appell.

M. SOCZYŃSKI.

(3r.) Z. Sekretarza Tryb. *Brzeziński.*

Doniesienie prywatne.